

SKOLĒNU KONKURSS "Radošais intelektuālis 2026"

un intelektuālais īpašums

Evita Grietiņa / Patentu valde

Oktobris 2026

SKOLĒNU KONKURSS

" RADOŠAIS INTELEKTUĀLIS 2026"

Veicināt jauniešu izpratni par intelektuālo īpašumu - tā aizsardzību un nozīmi inovāciju procesā!

Attīstīt skolēnu radošumu,
kritisko domāšanu,
sadarbības prasmes un **spēju praktiski izmantot mākslīgā intelekta un digitālās tehnoloģijas.**

Konkursa 2026. gada izaicinājums:

Kā ar mākslīgā intelekta palīdzību padarīt intelektuālā īpašuma apguvi jauniešiem interesantāku, saprotamāku un mūsdienīgāku?

Konkursa uzdevums:

izstrādāt radošu un praktiski izmantojamu digitālu risinājumu, kas palīdzētu jauniešiem izprast intelektuālā īpašuma jautājumus

Konkursa mērķus palīdzēs sasniegt

biedrība “Riga TechGirls”

lielākā kopiena Latvijā, kas iedvesmo digitālo un tehnoloģiju prasmju apguvē

Pieredzējušākā organizācija Latvijā, kas vada digitālo produktu prototipēšanu nodarbības jauniešiem

Konkursā piedalās 9 komandas (vecumposmā 9.–12. klase)

- Carnikavas vidusskola
- Ogres tehnikums
- Liepājas Valsts tehnikums
- Druvas vidusskola
- MIKC Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola
- Madonas Valsts ģimnāzija
- Jelgavas Tehnoloģiju vidusskola
- Valkas Jāņa Cimzes ģimnāzija
- Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikums

Katras komandas sastāvā ir pieci skolēni un viens pedagogs

Konkursa īstenošanas posmi:

- līdz 5. oktobrim – uzaicināto komandu dalības un sastāva apstiprināšana;
- **no 12. līdz 16. oktobrim – Patentu valdes un "Riga TechGirls" tiešsaistes apmācību sesiju nodrošināšana dalībniekiem**

- **28. oktobrī – konkursa klātienes fināls, praktiskā meistarklase, komandu risinājumu prototipu izstrāde, prezentēšana, vērtēšana un uzvarētāju apbalvošana**

- **no 28. oktobra līdz 2027. gada 3. maijam – konkursa pirmās vietas ieguvēju komandas dalība "Riga TechGirls" pirmsakselerācijas programmā**

Konkursa fināla norise

Konkursa fināls notiek 2026. gada 28. oktobrī Rīgā, Startup House Riga 2.0 (Lastādijas iela 8-k-1)

Konkursa fināls tiek organizēts kā praktiska radošā un tehnoloģiju darbnīca, kuras laikā skolēnu komandas attīsta savas idejas un veido risinājumu prototipus.

Fināla dienas programma

10:00–10:10 I Pasākuma atklāšana

10:10–12:30 I Riga TechGirls darbnīca un piesaistīto mentoru atbalsts / no pl.12.00 pustdienas

12:30–13:00 I Sagatavošanās prezentācijai (30 min)

13:00–14:10 I Risinājumu prezentēšana žūrijai
(4–5 min katrai komandai un 2–3 min žūrijas jautājumi)

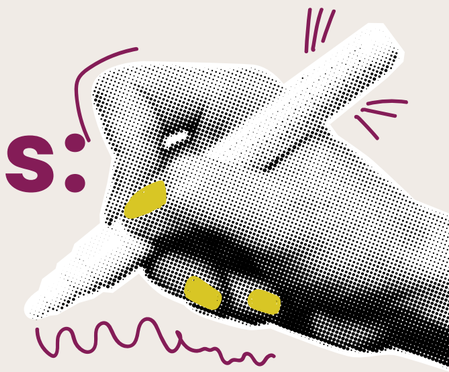
14:10–14:30 I Žūrija apkopo vērtējumus

14:30–15.00 I Apbalvošana

Katras komandas rīcībā
NODROŠINĀSIM
vienu portatīvo datoru,

kas nepieciešams
praktiskajam darbam un prezentācijas
sagatavošanai

Noslēgumā katra komanda prezentēs:

- risinājuma būtību un praktisko pielietojumu
- mākslīgā intelekta izmantošanu risinājuma izstrādē vai darbībā
- saikni ar intelektuālā īpašuma izglītību
- risinājuma prototipu vai tā demonstrāciju
- iespējas risinājumu attīstīt nākotnē

VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

- Risinājuma radošums un inovativitāte
- Praktiskā lietderība un piemērotība jauniešu mērķauditorijai
- Mākslīgā intelekta izmantošanu risinājuma izstrādē vai darbībā
- Intelektuālā īpašuma jautājumu izpratne un atspoguļojums risinājumā
- Risinājuma prezentācija un argumentācija

ŽŪRIJA

1. **Patentu valde**
2. **Latvijas Dizaina centrs**
3. **Latvijas Influenceru Mārketinga asociācija**
4. **un 5. Riga TechGirls pārstāvji**

BALVAS

1.-3. vietas ieguvējiem dāvanu kartes (50-70 EUR)

arī pārējiem dalībniekiem dāvanu kartes (30 EUR)

1.vietas ieguvējiem dalība Riga TechGirls pirmsakselerācijas programmā

PIRMSAKSELERĀCIJAS PROGRAMMA (līdz 15.02.2027)

Uzvarētāju komandai iespēju pieredzējušu mentoru un nozares ekspertu vadībā turpināt Konkursa laikā radītā risinājuma attīstību - pilnveidot, iegūt pieredzi produktu attīstībā un uzņēmējdarbības vidē

INTELEKTUĀLAIS ĪPAŠUMS

Veicināt jaunradi -
tās pieejamību,
apriti un godprātīgu
komercdarbību.
Atgūstot veiktos ieguldījumus
un veidojot augsni jaunu
radošo darbu radīšanai un
inovācijām.

INTELEKTUĀLAIS ĪPAŠUMS

Rūpnieciskais īpašums

Preču zīmes
Dizainparaugi
Patenti

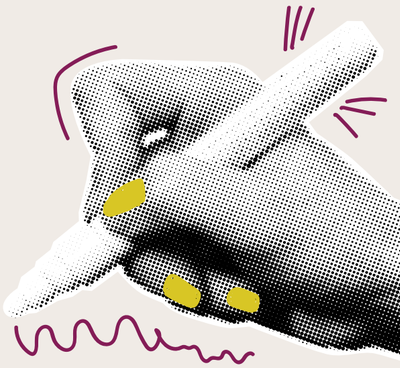
Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes

Autortiesības un blakustiesības

AUTORTIESĪBAS

Aizsargā autoru radošās darbības rezultātus
literatūras, mākslas, mūzikas darbi, foto un video, arhitektūra, datubāzes un datorprogrammas

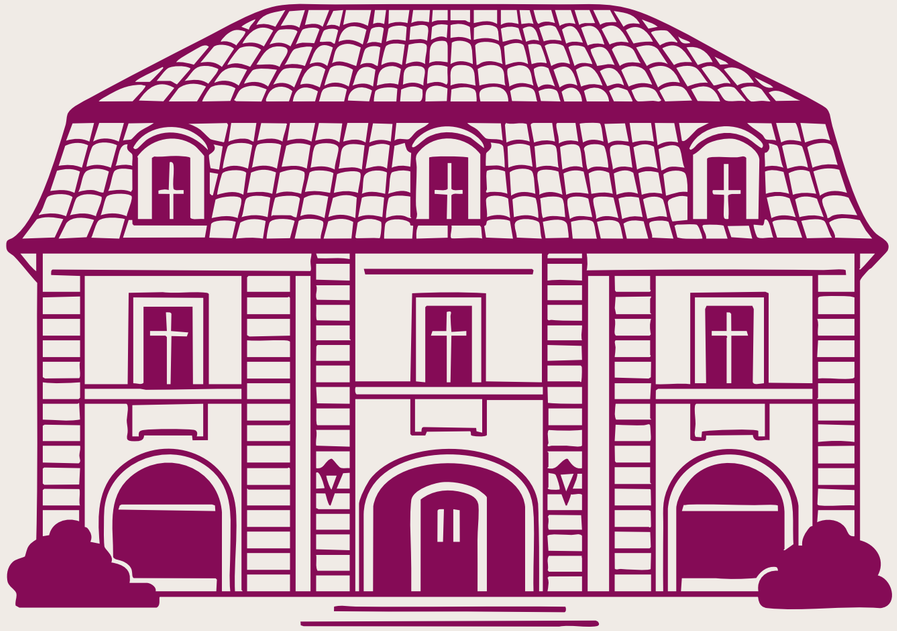
AUTORTIESĪBAS NEREĢISTRĒ!

Spēkā ar darba radīšanas brīdi - visu autora dzīvi un 70 gadus pēc autora nāves

Izmantojot citu radītus darbus, vienmēr jāsaņem autora atļauja

Patentu valde

- Patenti
- Preču zīmes
- Dizainparaugi
- Ģeogrāfiskās izcelsmes norādes

PREČU ZĪMES

Aizsargā uzņēmuma, produktu nosaukumu, logotipu u.c. elementus

Nostiprina tiesības vērsties pret pārkāpējiem

Veicina zīmola atpazīstamību un uzticamību

VĀRDISKAS
preču zīmes

Kas notiek Latvijā?

KRISTAPS PORZIŅĢIS

BALSS MASKĀ

Sudden Lights

Lielbāta

Lilac of Riga

pieci.lv

Sūti paciņu pa īsāko taciņu

Degpunktā

Akropole Alfa

FIGURĀLAS
preču zīmes

VAIVAVA

RIGA MUSIC WEEK

Flow

VEF KVARTĀLS

A
Altar at Home
The Candle

Pasts

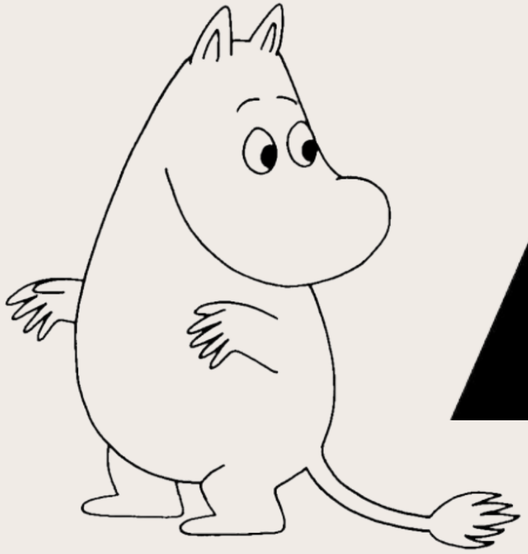
RORA

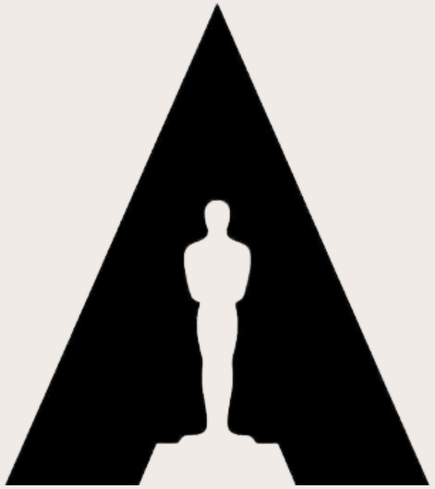
RADA DARA

RIX

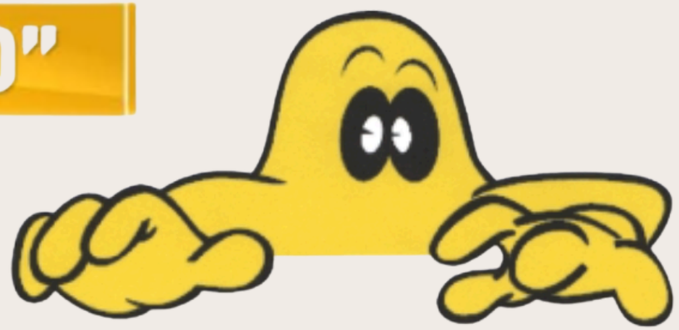

900"

airBaltic Yellow-Green Color
Hex: #CDDA32 / RGB: 205, 218, 50
www.brandcolorcode.com/airbaltic

Netflix New Logo Animation 2019
Netflix
Watch on YouTube

VEIKSMĪGA PREČU ZĪME:

- Nav aprakstoša
- Atšķirtspējīga
- Nav maldinoša
- Nav amorāla

WENDEN

20 mēbeles

35 mēbeļu mazumtirdzniecības pakalpojumi

VENDEN

32 minerālūdeņi, gāzēti ūdeņi un citi bezalkoholiskie dzērieni, augļu dzērieni un augļu sulas, sīrupi un citas bezalkoholiskas sastāvdaļas dzērienu pagatavošanai

PREČU ZĪMJU DATUBĀZES

Vai preču zīme ir pietiekami atšķirīga no citām?

PATENTU VALDES
PREČU ZĪMJU
DATUBĀZE

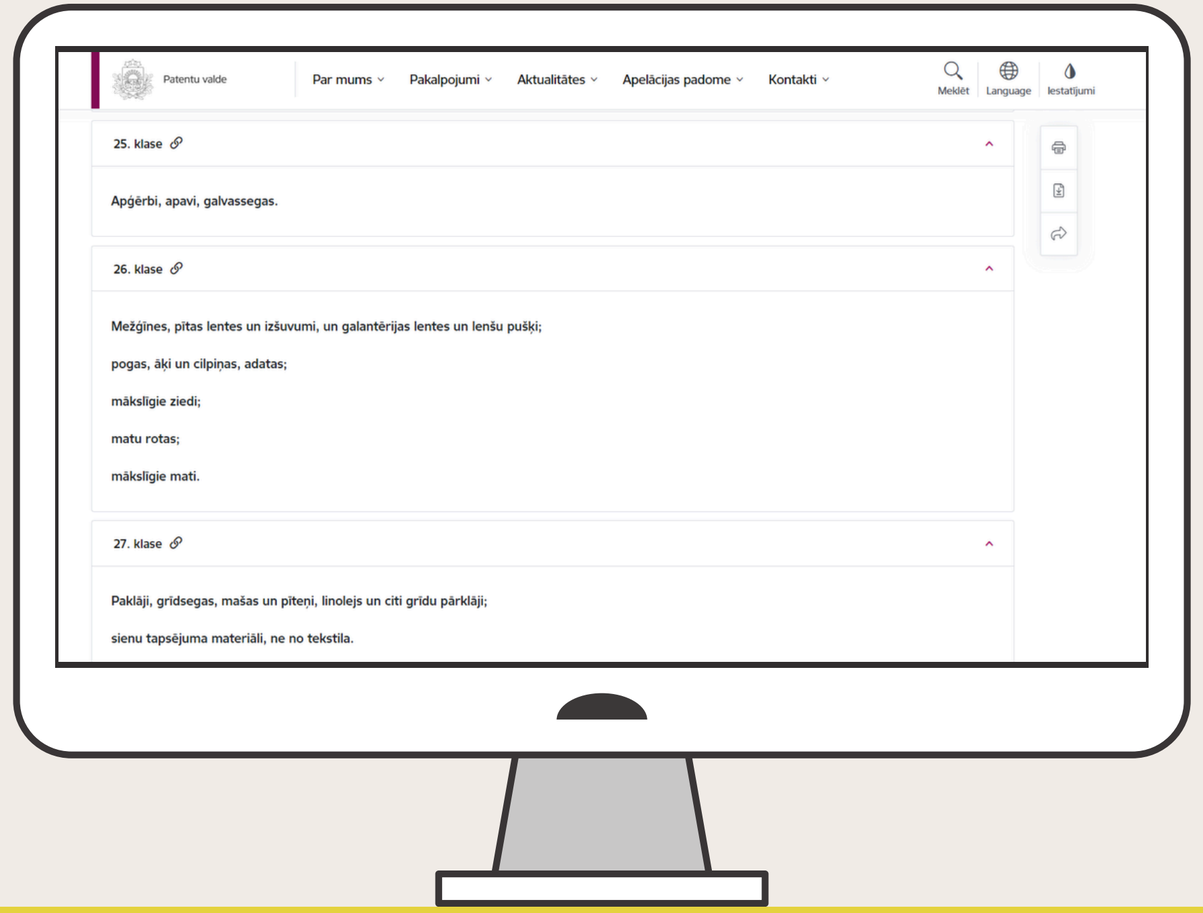
eSearch plus
Piekļuve EUIPO datubāzei

Madrid Monitor

TMview

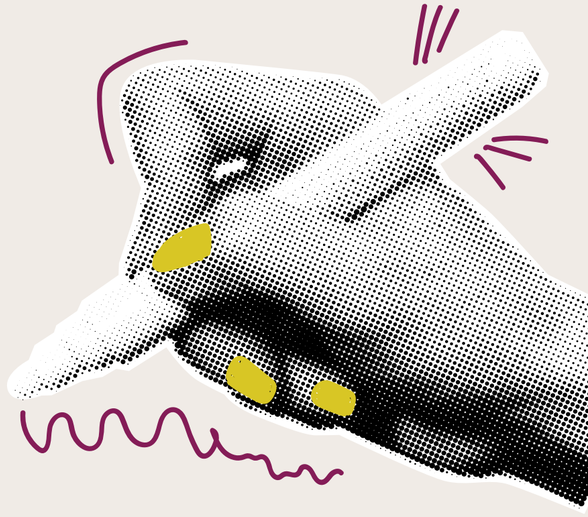
https://www.lrpv.gov.lv/lv/precu-zimes/datubazes

NICAS KLASIFIKĀCIJA

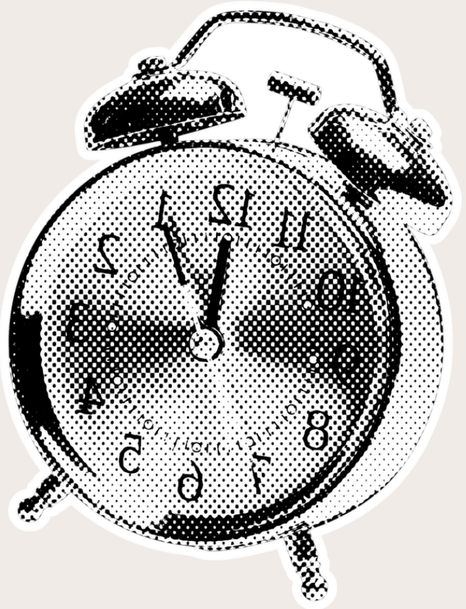

https://www.lrpv.gov.lv/lv/precu-un-pakalpojumu-klasu-virsraksti

PREČU ZĪMJU MEKLĒJUMS

- pirms preču zīmes reģistrācijas
- **vēlams pirms uzņēmuma reģistrācijas**
  Uzņēmumu reģistrā un pirms domēna reģistrācijas
- ja strādā pie jauna produkta - rada nosaukumu
- noskaidrot konkurentu aktivitātes
- uzraugot vai citi nepārkāpj preču zīmes īpašnieka tiesības

DIZAINPARAUGI

Dizainparaugs aizsargā izstrādājuma ārējo izskatu

formu, apveidu, krāsu, virsmu

DIZAINPARAUGA AIZSARDZĪBA

1. Kvalitatīvi attēli un dažādi rakursi
2. 12 mēnešu laikā kopš publicēšanas

UGUNSPUĶE
PLŪK
UGUNSPUĶE
PLŪKT
RĪTAS RĪTS
PLŪKT

LIFEBUOY

Haferflocken-Kekse
mit
Heidelbeeren

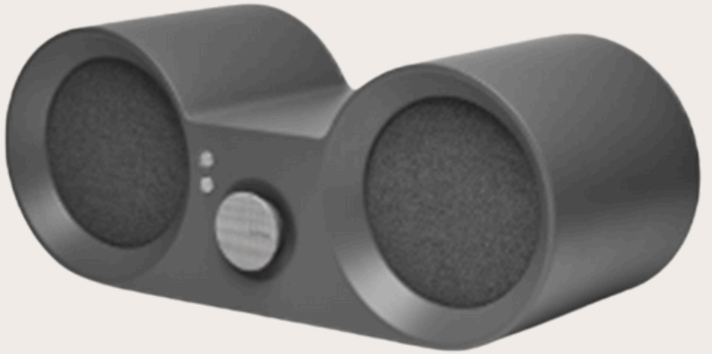

POLICIJA

GADA BALVA

CREATED BY NATURE, PERFECTED BY SCIENCE
silvanols
COLLAGEN
BEAUTY
For Healthy Skin,
Hair and Nails*
VEGETARIAN
GMO-FREE
120 CAPSULES

BEZ
×
CĪNAS
×
NAV
×
UZVARAS

Kad iesniegt dizainparauga pieteikumu reģistrācijai?

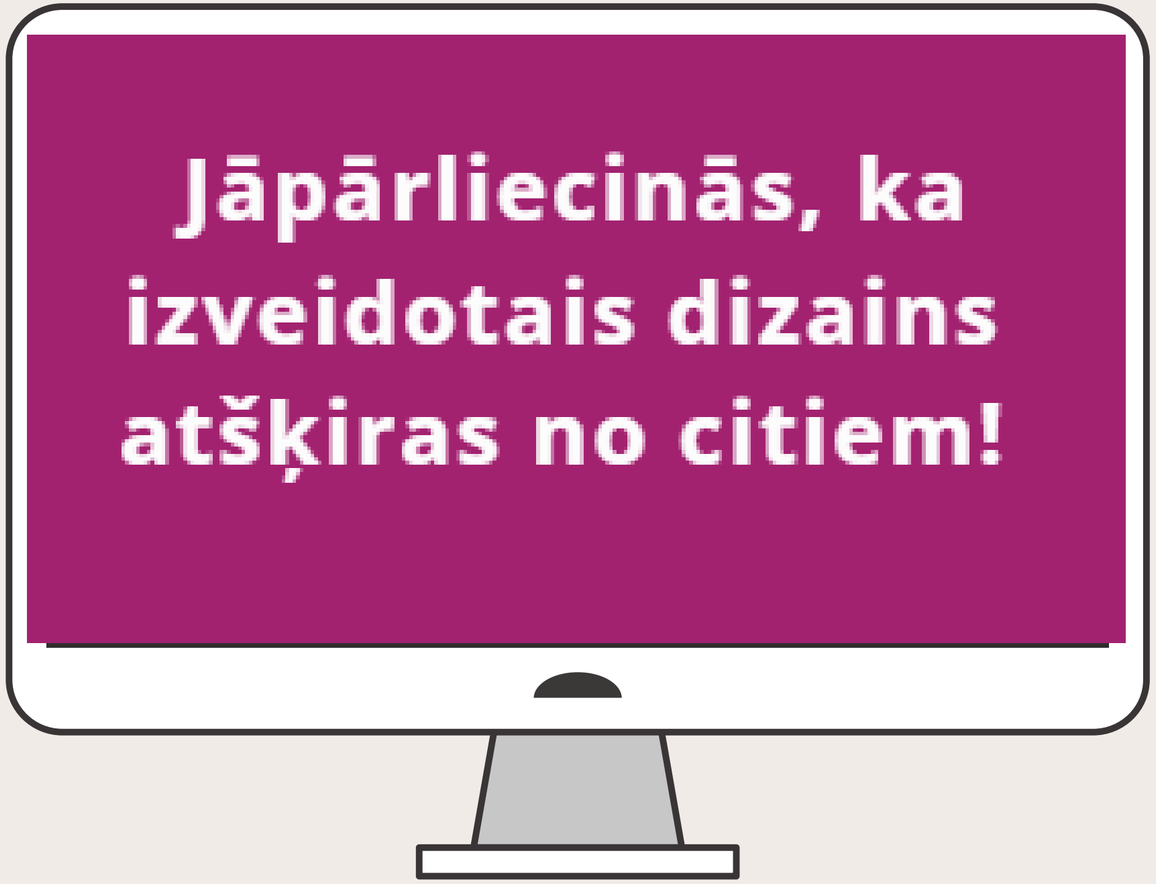
Ne vēlāk kā 12 mēnešu laikā pēc izstrādājuma pirmās publiskošanas

DIZAINPARAUGU MEKLĒJUMS

- **Iepazīties** ar citiem piederošiem dizainparaugiem, lai pārliecinātos, ka ar savu risinājumu tos nepārkāpjat
- ja strādājiet pie **jauna projekta** izstrādes
- ja vēlaties atrast **sadarbības partnerus**
- apzināt, **ko aizsargājuši konkurenti** un kādās teritorijās

DIZAINPARAUGU DATUBĀZES

PATENTU VALDES
DIZAINPARAUGU DATUBĀZE

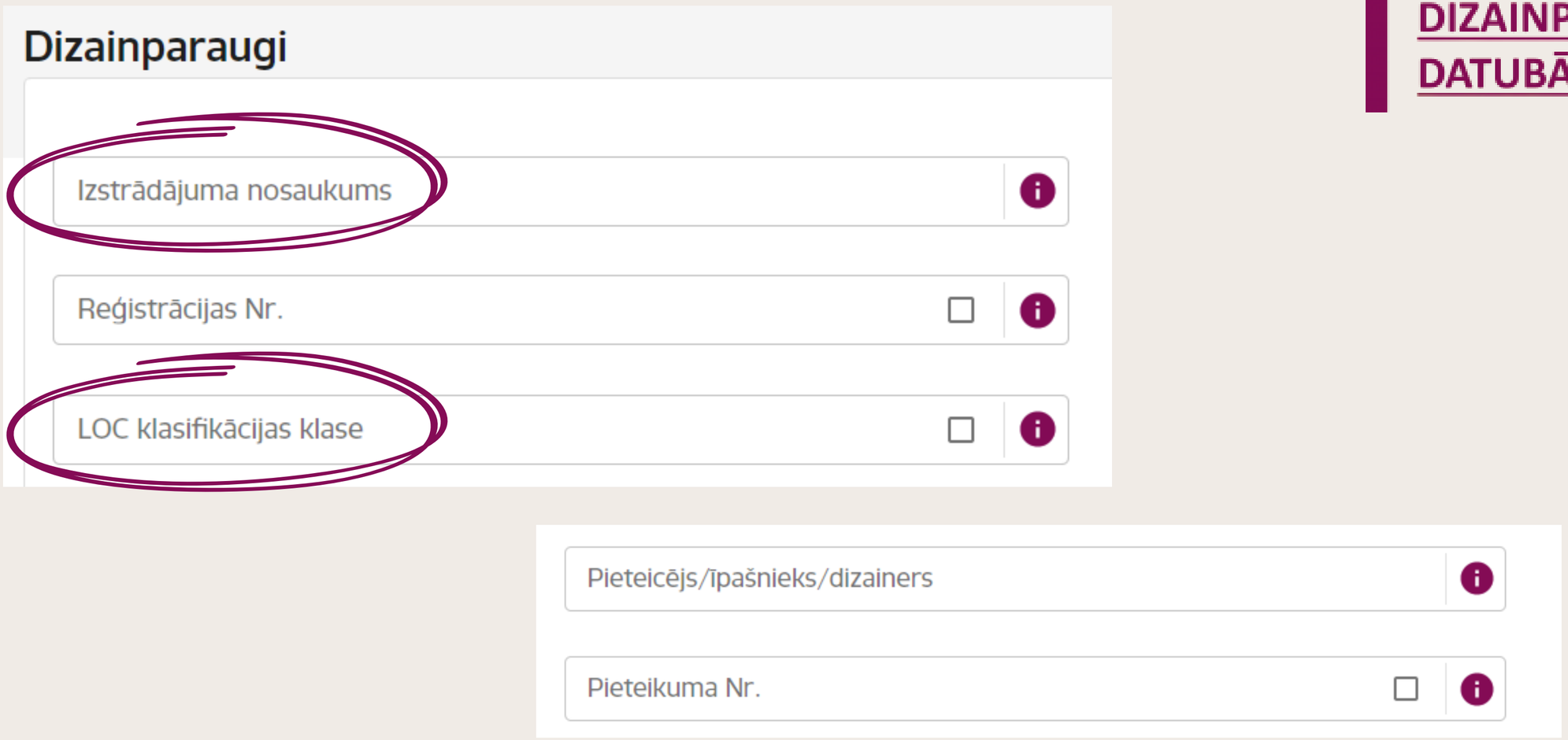
eSearch plus
Piekļuve EUIPO datubāzei

HAGUE EXPRESS

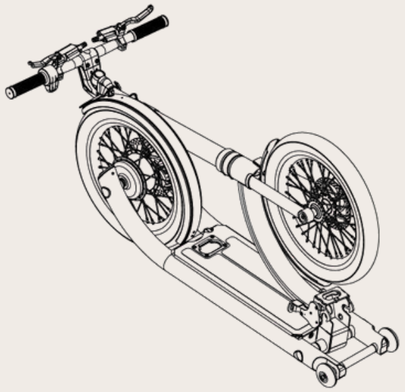
DESIGN view

https://www.lrpv.gov.lv/lv/dizainparaugi/datubazes

PATENTU VALDES
DIZAINPARAUGU DATUBĀZE

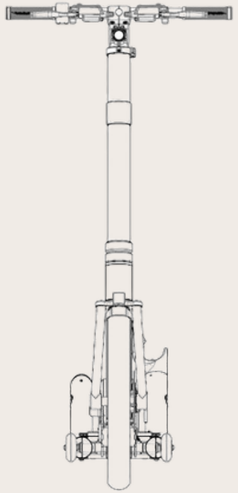

http://databases.lrpv.gov.lv/design

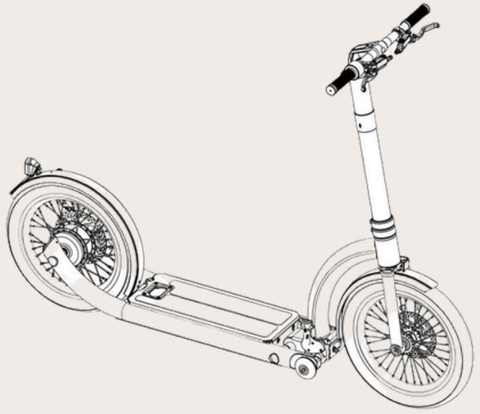

Iesniegt kvalitatīvus attēlus !

Aizsardzības apjomu nosaka reģistrācijā ietvertie attēli

Cik ilgi reģistrācija ir spēkā?

Dizainparaugu reģistrē **uz 5 gadiem**

Termiņam beidzoties, reģistrāciju var atjaunot uz jaunu periodu.
Aizsardzība kopumā var ilgt **līdz 25 gadiem.**

Dizainparauga reģistrācijas izmaksas

Latvijā:

- uzņēmumam: sākot no **105 EUR**
- dizaineram: sākot no **42 EUR**
- studentam/pensionāram: no **21 EUR**

Eiropas Savienībā: sākot no **350 EUR**

Starptautiskā reģistrācija
(Hāgas sistēma, 98 pasaules valstis)

PATENTS

IZGUDROJUMS ir jauna iekārta vai paņēmiens, kas risina kādu tehnisku problēmu

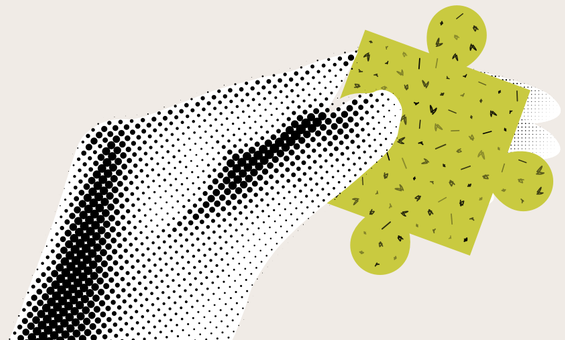

PATENTI

Ja plānojat savu izgudrojumu aizsargāt ar patentu - līdz pieteikuma iesniegšanai jāievēro slepenība

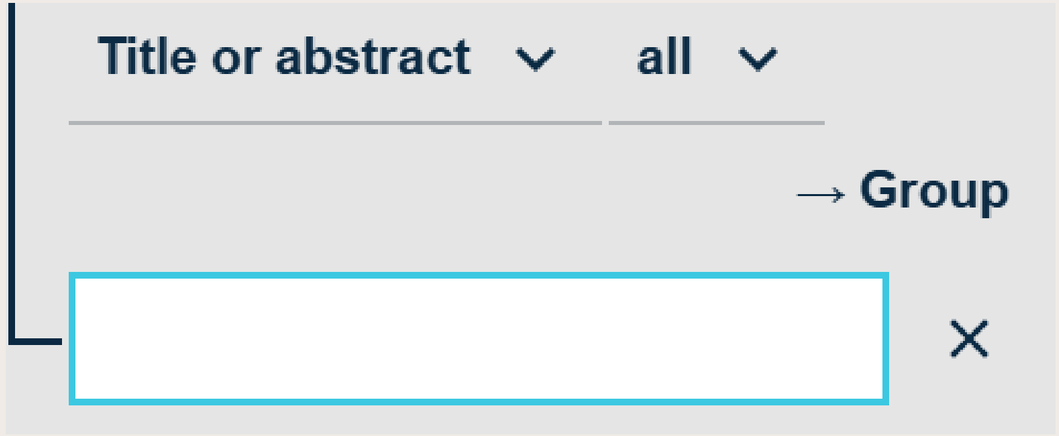

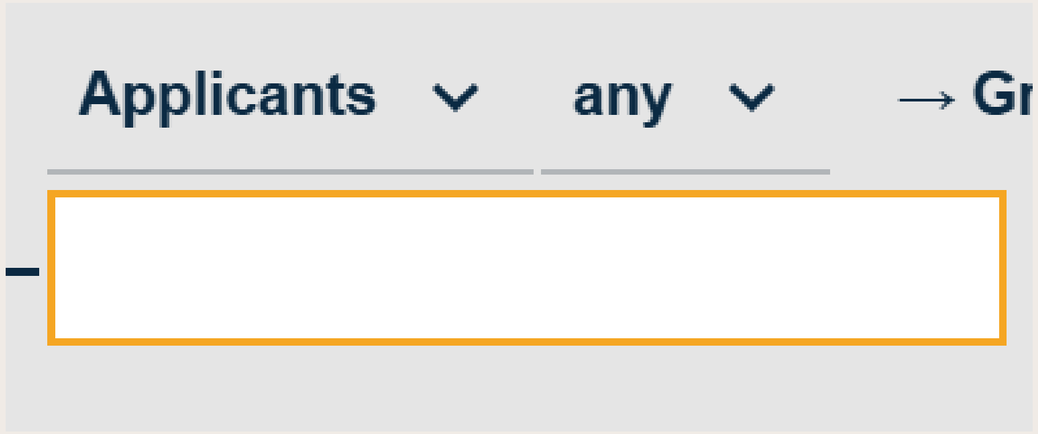
LAI PIEŠĶIRTU PATENTU

1. Izgudrojumam jābūt jaunam
2. Jāatbilst izgudrojuma līmenim
3. Rūpnieciski izmantojamam

Europäisches Patentamt
European Patent Office
Office européen des brevets

Espacenet
Patent search

https://worldwide.espacenet.com/patent/search

CATCH BOX SKAĻRUNIS

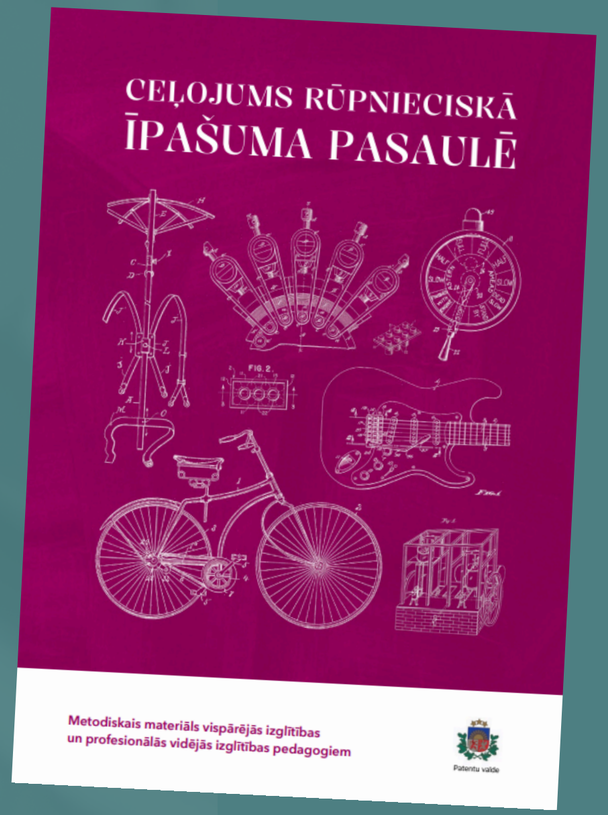
- ✓ Preču zīme
- ✓ Dizainparaugs
- ✓ Patents

- ✓ Komercnoslēpums
- ✓ Autortiesības

METODISKAIS MATERIĀLS

Metodiskais materiāls starpdisciplināri un saturiski plaši apskata tādus rūpnieciskā īpašuma tematus, kā, piemēram, patenti, preču zīmes, dizainparaugi, ģeogrāfiskās izcelsmes norādes un aizsardzība pret viltojumiem.

Katrai tēmas nodarbībai ir norādīta mērķauditorija, mērķis, plānotais rezultāts, nepieciešamie resursi un ieteicamās mācību metodes.

DARBA LAPA

VAI ESMU RADĪJIS KO UNIKĀLU?

www.lrpv.gov.lv

1. Jūsu uzņēmums

- 3 galvenie virzieni, ar ko nodarbojas jūsu uzņēmums?
- Jūsu mērķauditorija?
- Ar ko jūs atšķiraties no citiem?
- 3 atslēgas vārdi, kā jūs raksturotu savu uzņēmumu.

2. Novitāte

Kas padara Jūsu produktu vai pakalpojumu jaunu, inovatīvu? Ar ko tas atšķiras no esošajiem risinājumiem?

3. Konkurenti

Aplūkojiet savus konkurentus

Konkurents	Ar ko atšķiras	Intelektuālais īpašums

Izmantojot datubāzes, pārbaudiet, vai un kādu intelektuālo īpašumu ir reģistrējuši jūsu konkurenti, tāpat pārbaudiet arī savu uzņēmuma nosaukumu vai kaut kas līdzīgs vai sajaucami līdzīgs jau nav reģistrēts.

Datubāzes

4. Identitāte

Uzņēmuma nosaukums, logotips, varbūt pat sauklis! Aprakstiet sava uzņēmuma, zīmola galvenos elementus, kāpēc tie ir unikāli, kā tie raksturo tieši jūsu zīmolu.

NICAS klasifikācija

1 - 3 klases, kurās jūs reģistrētu savu preču zīmi?

Atceries, radot savu preču zīmi:

- Tai jābūt atšķirīgai.
- Nedrīkst būt maldinoša vai apzināti nepatiesa.
- Nedrīkst kopēt vai atdarināt esošas preču zīmes.

5. Citi intelektuālā īpašuma aizsardzības instrumenti

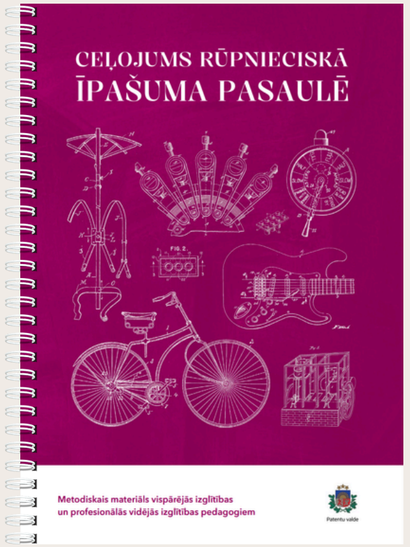
Kas ir aizsargājams? Ko es izmantošu, lai radītu, popularizētu savu produktu?

Kādu intelektuālā īpašuma aizsardzības veidu izmantosiet?

- ☐ Preču zīme
- ☐ Dizainparaugs
- ☐ Patents
- ☐ Autortiesības
- ☐ Cits ...

SKOLOTĀJA PIRMĀS NEPIECIEŠAMĪBAS LIETAS, MĀCOT PAR INTELEKTUĀLO ĪPAŠUMU

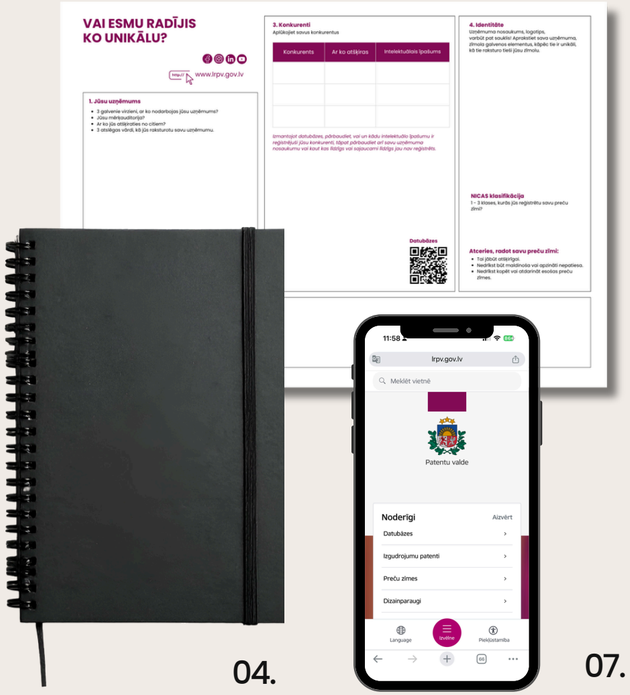
01. Patentu valdes metodiskais materiāls
02. Rūpnieciskā īpašuma datubāzes
03. Pildspalva - jaunu ideju pierakstīšanai
04. Piezīmju klade - ideju attīstīšanai
05. Darba lapa - Vai esmu radījis ko unikālu?
06. Patentu valdes informatīvie materiāli
07. Lekcijas un bezmaksas konsultācijas Patentu valdē

01.

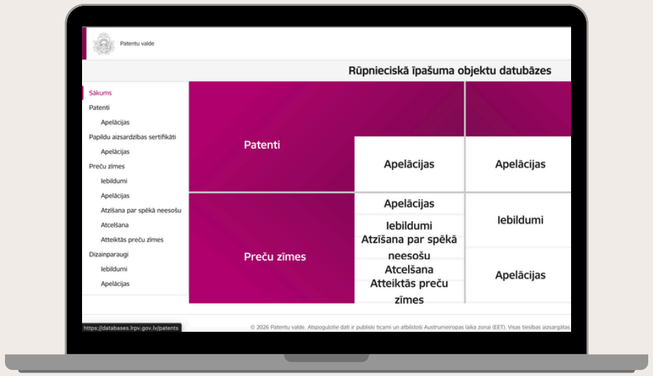

03.

04.

07.

02.

06.

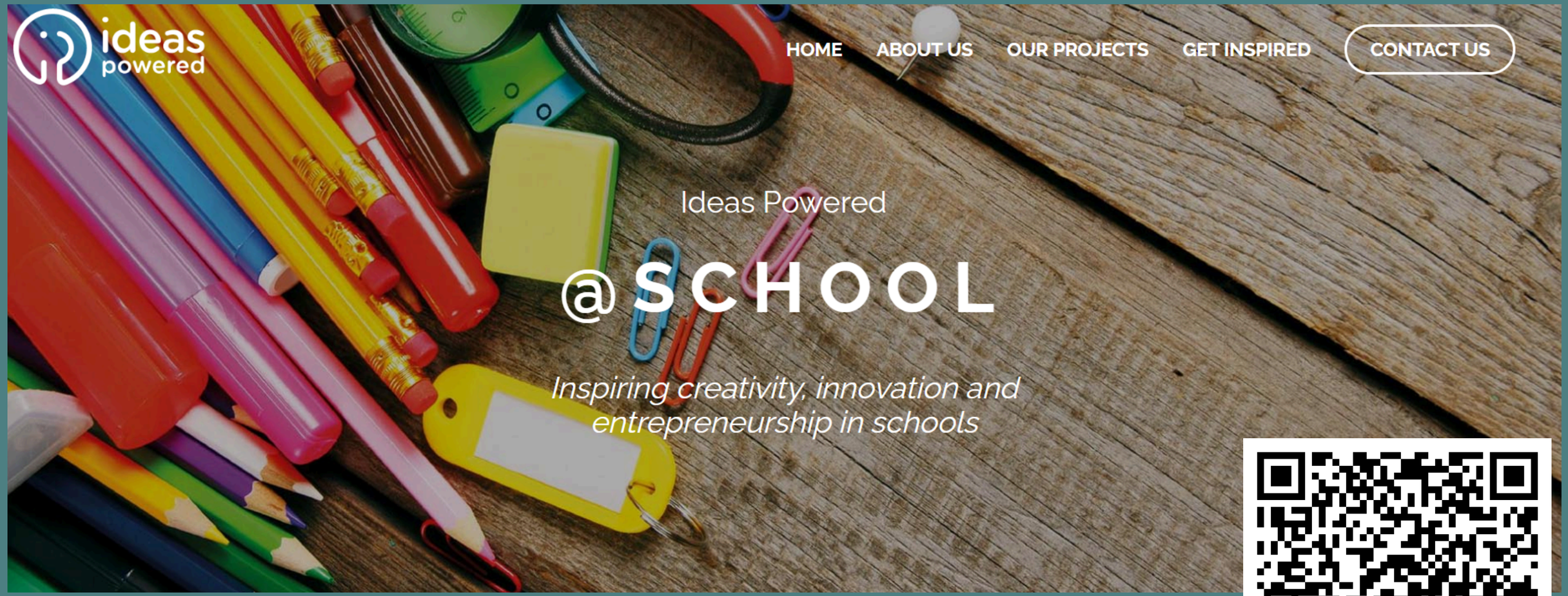
Patentu valdes veidotie mācību materiāli →

EUIPO - IdeasPowered@School →

Uzņēmēju pieredzes stāsti →

Citi mācību materiāli →

Patentu valdes MATERIĀLI SKOLĒNIEM

EIROPAS SAVIENĪBAS INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA BIROJA (EUIPO) MATERIĀLI SKOLĒNIEM

IP for Youth & Teachers

"If you have a good idea, don't give up on it. Start now, write it down and make a plan. People will encourage and discourage you, so you just need to be self-motivated at the end of the day. With access to a computer and internet you can…

wipo-academy

PASAULES INTELEKTUĀLĀ ĪPAŠUMA ORGANIZĀCIJAS (WIPO) MATERIĀLI SKOLĒNIEM

Children and youth

Inspiring the next generation of inventors

Every great invention starts with a question: *What if?* By nurturing curiosity, creativity and confidence from an early age, we can help equip young people with the skills and mindset needed to become the inventors, creators and problem-solvers of tomorrow.

Through its Children and Youth initiative, the European Patent Office (EPO) encourages young people to explore how ideas can become solutions that improve lives and help address global challenges. Bringing together inspiring role models, educational resources and opportunities to engage with the world of invention, the initiative aims to spark curiosity and foster a lifelong interest in creativity, science and entrepreneurship.

The initiative includes a range of actions and activities, such as a comprehensive learning programme for children aged 7 to 17, sponsorship of national science fairs and competitions, the Young Inventors Prize, support from the European Inventor Network (EIN) and Stream 3 (Diversity and Transformation) of the Observatory on Patents and Technology.

Together, these activities help inspire the next generation to imagine, create and shape the world around them.

Inventions for Impact Learning Programme

The Inventions for Impact learning programme is designed to foster creativity, critical thinking, and entrepreneurship, while also raising children's interest in STEM subjects and their awareness of the value of intellectual property. Ten online, self-paced courses can be integrated into school curricula across Europe and include interactive exercises as well as opportunities for classroom use. Through real-world examples, students learn how ideas can be transformed into solutions that benefit society and contribute to a more sustainable future.

EIROPAS PATENTU IESTĀDES (EPO) MATERIĀLI SKOLĒNIEM

Protecting
Your
Creativity
A guide for students

IP for youth
EUIPO
EUROPEAN UNION
INTELLECTUAL PROPERTY OFFICE

Patentu valde

PALDIES PAR UZMANĪBU!

www.lrpv.gov.lv

67099600

pasts@lrpv.gov.lv

Šī ir informatīva prezentācija, tajā iekļautais saturs un grafiskie elementi ir paredzēti tikai ilustratīviem un izglītojošiem nolūkiem. Intelektuālā īpašuma objektu, uzņēmumu un organizāciju minēšana nenozīmē, ka Patentu valde tās popularizē.